

Dezinformacja i fake newsy w sieci

Wybór publikacji dostępnych online za lata 2018-2022

Książki

1. **Media** jako instrument wpływu informacyjnego i manipulacji społeczeństwem / Hanna Batorowska, Rafał Klepka, Olga Wasiuta. - Kraków : Wydawnictwo LIBRON, 2019. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu:
https://depot.ceon.pl/bitstream/handle/123456789/16538/Batorowska_Wasiuta_Klepka_Media_jako_instrument_wp%20ywu_informacyjnego_i_manipulacji_spo%20ecze%20stwem.pdf?sequence=1

Fragmety z prac zbiorowych

1. **Cyberchondria** i lęk o zdrowie w dobie dezinformacji / Mariusz Dupłaga, Mateusz Kobryn // W: Dezinformacja - inspiracja - społeczeństwo / pod redakcją Daniela Boćkowskiego, Ewy Dąbrowskiej-Prokopowskiej, Patrycji Goryń, Kamila Gorynia. - Białystok : Uniwersytet w Białymstoku, 2022. - S. 143-164. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu:
https://repozytorium.uwb.edu.pl/jspui/bitstream/11320/13835/1/Dezinformacja_Inspiracja_Spol_eczenstwo.pdf#page=143
2. **KONOPKA, Katarzyna**
Pandemia dezinformacji : prawno-psychologiczny punkt widzenia wobec internetowych ruchów antyszczepionkowych i altmedowych / Katarzyna Konopka // W: Dezinformacja - inspiracja - społeczeństwo / pod redakcją Daniela Boćkowskiego, Ewy Dąbrowskiej-Prokopowskiej, Patrycji Goryń, Kamila Gorynia. - Białystok : Uniwersytet w Białymstoku, 2022. - S. 121-141. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu:
https://repozytorium.uwb.edu.pl/jspui/bitstream/11320/13835/1/Dezinformacja_Inspiracja_Spol_eczenstwo.pdf#page=121
3. **STANIURSKI, Paweł**
Trolling, fake news, infotainment : rola mediów społecznościowych w prowadzeniu wojny informacyjnej na przykładzie działań podejmowanych w tym obszarze przez federację rosyjską / Paweł Staniurski // W: Dezinformacja - inspiracja - społeczeństwo / pod redakcją Daniela Boćkowskiego, Ewy Dąbrowskiej-Prokopowskiej, Patrycji Goryń, Kamila Gorynia. - Białystok : Uniwersytet w Białymstoku, 2022. - S. 51-62. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu:
https://repozytorium.uwb.edu.pl/jspui/bitstream/11320/13835/1/Dezinformacja_Inspiracja_Spol_eczenstwo.pdf#page=51
4. **WASIUTA, Olga**
Sieci społecznościowe jako nowe narzędzia prowadzenia wojen informacyjnych we współczesnym świecie / Olga Wasiuta // W: Refleksje o przeszłości, spojrzenie na współczesność : monografia poświęcona profesorowi Sergiuszowi Wasiucie z okazji 60-letniego Jubileuszu i 35-lecia pracy zawodowej / redakcja Olga Wasiuta. - Kraków : Drukarnia Styl Anna Dura, 2018. - S. 184-209. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu:
https://www.researchgate.net/profile/Olga-Wasiuta/publication/346473373_Refleksje_o_przeszlosci_red_Olga_Wasiuta/links/5fc3fd46299bf104cf93c24b/Refleksje-o-przeszlosci-red-Olga-Wasiuta.pdf#page=184

Rozprawa doktorska

1. BĄKOWICZ, Katarzyna

Fake news jako produkt medialny w dobie postprawdy : studium przypadku Niebieskiego Wieloryba : rozprawa doktorska napisana pod kierunkiem prof. UW, dr hab. Tadeusza Kowalskiego / Katarzyna Bąkowicz. - Warszawa : Uniwersytet Warszawski Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii, 2019. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://core.ac.uk/download/pdf/304741101.pdf>

Artykuły z czasopism

1. Analiza indywidualnej podatności użytkowników mediów społecznościowych na fake newsy : perspektywa polska / Klaudia Rosińska, Paweł Brzóska Paweł // Studia Medioznawcze. - 2020, nr 3, s. 661-688. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-41e76145-8017-46ad-ab1a-2ab4f6b17f12>
2. Bezpieczeństwo informacyjne Rzeczypospolitej w dobie *Fake News* : przykłady wykorzystania mediów cyfrowych w szerzeniu dezinformacji / Paweł Kmiecik // Bezpieczeństwo Obronność Socjologia. - 2019, nr 11/12, s. 82-102. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-8d7cfb4f-0b80-4c5d-826d-0ff5029cff7d>
3. Dezinformacja jako akt agresji w cyberprzestrzeni / Katarzyna Chałubińska-Jentkiewicz // Cybersecurity and Law. - 2021, nr 5, s. 9-24. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: https://yadda.icm.edu.pl/yadda/element/bwmeta1.element.ojs-issn-2658-1493-year-2021-volume-5-issue-1-article-oai_editorialsystem_com_article-142175
4. Fake news : dlaczego im ulegamy Albo : *Urządźę wam świat tak, jak mi się podoba* / Gerd Antos // Tekst i Dyskurs. - 2019, nr 12, s. 191-212. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: https://web.archive.org/web/20200209113418id_/http://tekst-dyskurs.eu/images/pdf/zeszyt_12/Antos_2sklad.pdf
5. *Fake news* : wstępna analiza zjawiska / Magdalena Tomaszewska-Michalak // Przegląd Politologiczny. - 2021, nr 1, s. 59-72. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://repozytorium.amu.edu.pl/bitstream/10593/26246/1/04-Tomaszewska.pdf>
6. Fake newsy a media społecznościowe / Sławomir Iskierka, Zbigniew Weźgowiec // Przegląd Naukowo-Metodyczny. - 2018, nr 4, s. 311-317. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: http://www.przegląd.wsb.net.pl/uploads/1/0/3/7/10371016/ca%C5%81o%C5%9A%C4%86_pnm_na_stron%C4%98.pdf#page=311
7. Fake news jako narzędzie dezinformacji / Mateusz Żoch // Cywilizacja i Polityka. - 2021, nr 19, s. 219-234. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://bibliotekanauki.pl/articles/1943755>
8. Fake news jako zjawisko (nie tylko) medialne (cz. II) / Mateusz Podlecki // Biuletyn Edukacji Medialnej. - 2018, nr 1, s. 136-145. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: https://www.kul.pl/files/819/1_2018/bem_1_2018_kultura_jezyk_a_media_5_podlecki.pdf
9. *Fake news, puff, hoax i canard* : perspektywa historyka mediów / Edyta Żyrek-Horodyska // Facta Ficta. - 2019, nr 2, s. 87-100. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: https://ruj.uj.edu.pl/xmlui/bitstream/handle/item/259396/zyrek-horodyska_fake_news_puff_hoax_i_canard_2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y

10. Fake newsy w społeczeństwie informacyjnym a organizacje factcheckingowe / Dagmara Mateja // Naukowy Przegląd Dziennikarski. - 2019, nr 3, s. 18-37. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: http://naukowy-przeglad-dziennikarski.org/sites/default/files/Dagmara%20Mateja%2C%20Fake%20newsy%20w%20spo%C5%82ecze%C5%84stwie%20informacyjnym%20a%20organizacje%20fact-checkingowe_0.pdf
11. Filter bubbles jako narzędzie dezinformacji i manipulacji / Wojciech Marcin Czerski // Humanities and Cultural Studies. - 2022, nr 2, s. 27-36. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://journals.anstar.edu.pl/index.php/hcs/article/view/393/462>
12. Informacja, dezinformacja : czym są nieprawdziwe informacje w internecie i jak naukowcy z nimi walczą? Cz. 3, Obecne zagrożenia / Piotr Karwowski // Magazyn Polskiej Akademii Nauk. - 2022, nr 1, s. 62-65. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: https://journals.pan.pl/Content/123442/PDF/61-65_Karwowski_pol.pdf
13. Komunikowanie polityczne w dobie fake newsów : walka z dezinformacją w sieci / Magdalena Danek // Krakowskie Studia Małopolskie. - 2018, nr 23, s. 210-228. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: https://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.ojs-doi-10_15804_ksm201811
14. Manipulowanie informacją w sieci za pomocą fake newsów jako zagrożenie dla młodzieży / Marcin Szulc // Psychologia Wychowawcza. - 2020, nr 17, s. 140-158. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://repozytorium.bg.uq.edu.pl/info/article/UOG2e279060b9724e128682daae4c14f660/>
15. Przeciwdziałanie dezinformacji w dobie pandemii COVID-19 / Szymon Wigienka // Com.press. - 2021, nr 4, s. 122-137. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://bibliotekanauki.pl/articles/2049210>
16. Rola edukacji w kształtowaniu krytycznego stosunku do informacji funkcjonującej w scyfryzowanym świecie / Sławomir Iskierka, Zbigniew Weźgowiec // Przegląd Naukowo-Metodyczny. - 2018, nr 4, s. 305-310. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: http://www.przeglad.wsb.net.pl/uploads/1/0/3/7/10371016/ca%C5%81o%C5%9A%C4%86_pn_m_na_stron%C4%98.pdf#page=305
17. Współczesne zagrożenia związane z użytkowaniem sieci / Marlena Krakowiak, Teresa Bajor // Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Technika, Informatyka, Inżynieria Bezpieczeństwa. - 2018, T. 6, s. 575-590. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://www.infona.pl/resource/bwmeta1.element.baztech-1ceae266-6a58-4e5a-9f37-a5fae4af61b6>
18. Zjawisko fake news w opiniach respondentów / Łukasz Chudy // Naukowy Przegląd Dziennikarski. - 2021, nr 2, s. 8-26. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <http://naukowy-przeglad-dziennikarski.org/nr/2021.2/02.%20%C5%81ukasz%20Chudy.pdf>

Scenariusze zajęć

1. CYBER lekcje : niebezpieczne i szkodliwe treści : scenariusz lekcji dla szkół ponadpodstawowych / Agata Arkabus. - Warszawa : NASK - Państwowy Instytut Badawczy, 2021. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://www.gov.pl/attachment/b28f4fe1-f576-4b76-b693-c2d040cb2e7c>

2. Fake newsy i dezinformacja : o tym warto porozmawiać w szkole : konspekt lekcji dla uczniów 13+ / opracowanie Anna Borkowska, Kinga Karelus. - Warszawa : NASK Państwowy Instytut Badawczy, 2022. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://it-szkola.edu.pl/publikacje,plik,85>
3. Jak nie dać się nabrać w internecie? : scenariusze zajęć i warsztatów dla osób w wieku 14+ / Ana Matusевич, Wiktor Nowak // Instytut Kultury Miejskiej. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: https://ikm.gda.pl/wp-content/uploads/2020/05/DIME_fakenews.pdf
4. Jak radzić sobie z fake news? / Agata Łuczyńska // Fundacja Szkoła z Klasą. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://www.szkolazklasa.org.pl/materialy/radzie-fake-news/>
5. Scenariusz *Uwaga! Dezinformacja!* czyli *O tym, jak być krytycznym odbiorcą informacji w mediach* / Magdalena Krakowska, Anna Tracz-Molasy. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: https://repozytorium.uni.wroc.pl/Content/134323/PDF/031_Krakowska_Tracz-Molasy_Scenariusz_Uwaga_dezinformacja.pdf

Artykuły ze stron WWW

1. Czy umiesz rozpoznać fake newsy? // Polski Związek Niewidomych. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://pzn.org.pl/czy-umiesz-rozpoznać-fake-newsy/>
2. Czym są fake newsy i czy ich rozpowszechnianie jest prawnie uregulowane? // Kancelaria Prawna RPMS Staniszewski & Wspólnicy. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://rpms.pl/czym-sa-fake-newsy-i-czy-ich-rozpowszechnianie-jest-prawnie-uregulowane/>
3. Dezinformacja : komentarz ekspercki / dr hab. Paweł Nowak // UMCS. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://www.umcs.pl/pl/aktualnosci,55,dezinformacja-komentarz-ekspertki,113449.htm>
4. Dezinformacja : nie trzeba być trollem, by rozsiewać fake newsy / Agnieszka Gierczak-Cywińska // Polityka. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/spoleczenstwo/2156669,1,dezinformacja-nie-trzeba-byc-trollem-by-rozsiewac-fake-newsy.read>
5. Dezinformacja w internecie : mamy się bać / Jakub Styczyński // Dziennik Gazeta Prawna. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/kraj/artykuly/8365904,dezinformacja-w-internecie-burzenie-morale-cyberbezpieczenstwo.html>
6. Dezinformacja w sieci : skala zjawiska / Mariola Błażej // Thinkstat NASK. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://thinkstat.pl/aktualnosci/dezinformacja-w-sieci-skala-zjawiska>
7. Dezinformacja w sieci : wyjaśniamy, jak ją rozpoznać i z nią walczyć / Adrian Kotowski // Komputer Świat. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://www.komputerswiat.pl/artykuly/redakcyjne/dezinformacja-w-sieci-wyjasniamy-jak-ja-rozpoznać-i-z-nią-walczyć/ssj1m51>
8. Dlaczego nie „fake newsy”? / Patryk Zakrzewski // Edunews.pl. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://www.edunews.pl/edukacja-na-co-dzien/media-i-edukacja/5651-dlaczego-nie-fake-newsy>
9. Fake news // Wikipedia : wolna encyklopedia. https://pl.wikipedia.org/wiki/Fake_news

10. Fake news : baza wiedzy // NASK - Państwowy Instytut Badawczy. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://bezpiecznymiesiac.pl/bm/baza-wiedzy/696,Fake-news.html>
11. Kampania edukacyjna : polowanie na fake newsy / Krzysztof Sobczak // Prawo.pl. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://www.prawo.pl/oswiata/fake-newsy-kampania-edukacyjna,515755.html>
12. NASK : Pandemia była polem treningowym dla działań dezinformacyjnych / Aleksandra Kielczykowska ; opracowanie Andrzej Mężyński // Dziennik.pl. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://technologia.dziennik.pl/aktualnosci/artykuly/8513650,nask-pandemia-koronawirus-trening.html>
13. Polska na celowniku dezinformacji / Rzecznik Ministra Koordynatora Służb Specjalnych // gov.pl. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://www.gov.pl/web/sluzby-specjalne/polska-na-celowniku-dezinformacji>
14. Stop dezinformacji : przewodnik dla dziennikarzy i redakcji / Dorota Głowacka, Anna Obem, Małgorzata Szumańska // Fundacja Panoptykon. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://panoptykon.org/stop-dezinformacji-przewodnik>
15. Wytropić źródło fake newsów / Karolina Duszczyk // Wojskowa Akademia Techniczna im. Jarosława Dąbrowskiego. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://www.wojsko-polskie.pl/wat/articles/najlepsze-publicacje-4/2-wytropic-zrodlo-fake-newsow/>

Audycje radiowe

1. #12 Dezinformacja, fake newsy i sposoby weryfikacji informacji / dr Dominik Batorski ; rozmawia dr Justyna Pokojaska // Digital Economy Lab UW. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://www.delab.uw.edu.pl/efekt-sieci-12-dezinformacja-fake-newsy-i-sposoby-weryfikacji-informacji/>
2. Dezinformacja w sieci : jak się przed nią obronić? / dr Maciej Kawecki ; prowadzi Mateusz Drozda // Trójka Polskie Radio. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://trojka.polskieradio.pl/artykul/2926519>
3. Dezinformacja w sieci i cyberataki : sprawdź, jak możesz się przed tym chronić / IAR // Polskie Radio 24.pl. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://polskieradio24.pl/5/1222/artykul/2965780,dezinformacja-w-sieci-i-cyberataki-sprawdz-jak-mozesz-sie-przed-tym-chronic>
4. Nie jesteśmy bezradni wobec dezinformacji / dr Barbara Przywara ; rozmawia Bernadeta Szczypta // Polskie Radio Rzeszów. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://radio.rzeszow.pl/audycje/nie-jestesmy-bezradni-wobec-dezinformacji>

Filmy

1. Dezinformacja : jak rozpoznać, jak się bronić? / Beata Biel // Fundacja Panoptykon. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://youtu.be/6P672qJtwdU>
2. Fake news : jak chronić się przed dezinformacją? / Paula Januszkiewicz // PKO Bank Polski. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://youtu.be/fhOgf5kf6XI>

3. Fake news : jak nie dać się oszukać // Goethe-Institut Polen. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://youtu.be/kxzn6JcPhNY>
4. Informacja i dezinformacja : rola mediów społecznościowych / dr hab. Karina Stasiuk-Krajewska, dr hab. Mirosława Filiciak, dr Maksymilian Bielecki // Strefa Technologii Uniwersytetu SWPS. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://youtu.be/3sCRBMJIC1U>
5. Jak identyfikować dezinformację? Cz. 5 / Marta Gromada // Polskie Radio. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://youtu.be/5XIRcoT5qSq>
6. Jutronauci : dezinformacja w sieci : czy żyjemy w chmurze kłamstw? / Anna Mierzyńska ; rozmawia Aleksandra Sobczak // Gazeta Wyborcza. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://youtu.be/CNIDayeZBoA>
7. Kłamstwo w internecie : dlaczego fake newsy działają / Łukasz Głombicki // TEDxKoszalin. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://youtu.be/bNajP2iFA2M>
8. Nie rozpowszechniaj dezinformacji : jak odkryć fake newsy? / Maciejem Okraszewskim ; rozmawia Katarzyna Szymielewicz // Fundacja Panoptykon. [Dostęp 30.11.2022]. Tryb dostępu: <https://youtu.be/8llLsfnJQBE>

Opracowanie
Marzena Jarocka
(30.11.22)

Województwo
Kujawsko-Pomorskie